Torben Hjul Andersens prædiken fastelavns søndag

Taler
Torben Hjul Andersen
Domprovst over Haderslev Stift

Dato
27. februar 2022

Sted
Haderslev Domkirke

Omstændigheder
Denne prædiken blev holdt søndagen efter Ruslands invasion af Ukraine.

Prædikentekst
Lukasevangeliet kapitel 18, vers 31-43

Salmer
Hil dig, Frelser og Forsoner
Du kommer, Jesus, i vor dåb
Guds fred er glæden i dit sind
Ét vidste han om vejen frem
Tak for al din fødsels glæde
Kærlighed er lysets kilde

Nogle få år efter murens fald deltog jeg i en generalforsamling i Europæisk KFUM, og en aften efter dagens program var der en der prikkede mig på skulderen og fortalte, at der er russisk aften på det og det værelse. Husk dit tandglas, sagde han. Kort tid efter sad jeg ved siden af Mischa, generalsekretæren i Ruslands KFUM og jeg blev hurtigt klar over, at jeg selv skulle docere mængden af vodka, som jeg blev tilbudt, for den aften og den samtale ville jeg gerne huske. Mischa var tidligere oberst i Den røde Hær, og havde undervist i filosofi på militærakademiet. Det vi talte om, var ikke gammel eller analytisk filosofi, men vi var fælles i erkendelsen af, at ganske få år tidligere, medens jerntæppet stadig delte Europa, havde vi kunnet definere hinanden som fjender. Nu sad vi der og fortalte hinanden om vores liv. Jeg viste billeder af min kone og mine børn. Han viste billeder af sin kone og sine børn. Vi så ind bag forskellige sprog, forskellig kultur og samfundsforhold og vi så et fælles menneskeliv. I det fælles menneskelige kunne jeg høre hans forståelse af sit folk og dets historie. Så tog vi en slurk vodka og talte videre. Mischa var tidligere russisk mester i brydning, så han havde et korpus der kunne tåle betydeligt større mængde vodka end jeg.

Den aften har jeg aldrig glemt. Det blev så håndgribeligt for mig, det som jeg godt vidste; at når vi ser stålsatte soldater i kampvogne og bag kanoner, så har hver eneste af dem et billede inde i en af de inderste lommer. Der ved hjertet

under uniformen og fragmentationsvesten er der et billede af en ægtefælle og børn, eller et billede af en far og en mor. Der inde bag ved er der et menneskeliv med de følelser og tanker som jeg også kender – et menneskeliv i en anden kultur, et andet samfund, et andet sprog – men et fælles menneskeliv. I torsdags, da Ukraine blev invaderet, tænkte jeg på dem fra Ukraine, som jeg også har mødt i KFUM og jeg tænkte på Mischa og jeg tænkte på al den samtale og den fælles erkendelse, som nu er standset. Lige nu er der ikke nogen der viser hinanden billeder og deler det sårbare menneskeliv, for lige nu dækkes det af fragmentationsveste.

Vi er så privilegerede, at vi ikke direkte hører luftalarmerne, så måske har vi en særlig forpligtelse til at lytte til historierne – historierne fra Ukraine om et spirende demokrati i et land med en omtumlet historie; historierne fra Rusland som gennem århundreder har handlet om frygten for at blive lukket inde af fjendtlige magter. En leders ødelæggende beslutning om at invadere et andet land må ikke få os til at lukke vores ører.

Dette fyldte hos mig ligesom det sikkert fylder hos jer. Hvad har det med evangeliet til Fastelavns søndag at gøre? Måske ikke så meget – indrømmet – men så alligevel er der perspektiver i dagens evangelium, som rækker langt dybere og langt længere end den aktuelle situation i Ukraine. Jesus tog de tolv til side, står der. De tolv, altså inderkredsen, disciplene, dem som havde fulgt Jesus og som kendte ham bedst, dem som havde hørt hans ord og set hans gerninger. Det var dem, som han fortalte om det der skulle ske; at han skulle mishandles, lide og dø i Jerusalem. De forstod det ikke. De kunne ikke få den historie til at passe med deres verdensopfattelse. Deres forudfattede meninger spærrede for forståelsen af den vej, som Jesus skulle følge. De kunne se, men de kunne ikke indse.

Tiggeren ved vejen uden for Jeriko var blind, men kunne se det væsentligste. Han kaldte på Jesus og titulerede ham med kongetitlen: Davids søn. Og så bad han om hjælp. Så den blinde kunne se, at Jesus var Davids Søn og at han havde magten til at hjælpe. At indse selv om han ikke kunne se.

Måske er det en mere afslørende beretning end vi normalt tænker. Mine forudantagelser kan jo netop vise sig at være den blinde plet der spærrer for indsigten. Forudantagelsen om en person i uniform, for nu at vende tilbage til min indledning. Der er adskilligt andet som mit seende øje ikke ser. Helt som

disciplenes. Ser jeg naturen som natur eller er den udelukkende ressource? Listen over det, som mine seende øjne ikke indser, er lang. På mange måder er jeg i selskab med disciplene.

Det vanskelige at se er måske ikke, at Jesus havde magt, men det vanskeligste er, at han gav afkald på at bruge magten. Han ville ikke bruge magt for at redde sig selv. For andre ja – for sig selv: Nej. For kærligheden søger ikke sit eget, som vi hørte det i epistellæsningen for lidt siden. Kærlighedens væsen er, at det man elsker skal trives og gro. Kærligheden rækker udaf, og det var den bevægelse, som Jesus viste i hele sin gerning. Heri ligger alt vort håb: Han kunne ikke gå forbi. Det var det billede, som disciplene havde set, men havde vanskeligt ved at indse. De havde set en mand, som ikke blot talte om kærligheden, om freden, om troen, om håbet. Det kan mennesker også gøre i dag, og kan tegne et billede af hvordan vi håber, at det skal være. Det billede kan vi se, vise hinanden og når det går højt, så kan vi bære kærlighedens billede i en lomme tæt på hjertet.

Det som disciplene ikke havde indset var, at Gud i Jesus har vist os sit inderste hjerte. Jesus bærer ikke et billede af kærligheden i sin lomme. Han er troen, håbet, kærligheden.

Det billede bærer jeg på mig hele tiden. Det gør du også, hvis du er døbt med den kristne dåb. Ved dåben blev korset tegnet for dit ansigt og for dit bryst. Sådan som vi lige har set det med to små piger. Du og jeg kan, ligesom Mischa have billeder af nogen, som vi elsker i en lomme tæt ved hjertet. Sådan har soldater på begge sider af fronten det. Korsets tegn i dåben er et vidnesbyrd om kærlighed som følger dig tættere end noget billede, som du kan have i en lomme nær hjertet.

Heri ligger håbet for os. Også håbet for vores fjender. Dermed også den opgave, at vi kaldes til at standse, hvor vi ikke ventede det.

Det skete også den aften, hvor der var russisk aften. En ung man fra Polens KFUM rejste sig og fortalte om sit folks blandede følelser for Rusland, men, som han sagde, så har den russiske digter Dostojevskij skrevet noget af det smukkeste, man kan tænke sig. Med et tandglas i den ene hånd stod han og deklamerede et langt citat af Dostojevskij på russisk, og bag det for mig ukendte sprog kunne jeg ane en stor skønhed.

Amen.

Kilde
Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
Anden tekstrække, Fastelavn, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/torben-hjul-andersens-praediken-fastelavnssondag